เส้นทางสู่ Ginzan Onsen

บันทึกการเดินทางตามคำสัญญาที่ให้ตัวเอง

เรียบเรียงโดย: รศ.ทพ.ดร. ไกรสร ทรัพยะโตษก

มีสถานที่ไม่กี่แห่งบนโลกที่เราฝันถึงซ้ำแล้วซ้ำเล่า แม้จะผ่านไปกี่ปี ความรู้สึกอยากไปให้ได้สักครั้งก็ยังอยู่เหมือนเดิม สำหรับผม Ginzan Onsen คือหนึ่งในนั้น สถานที่ที่เคยเห็นในภาพถ่าย ในหนังสือท่องเที่ยว และในวิดีโอ YouTube ตั้งแต่สมัยเริ่มเที่ยวญี่ปุ่นใหม่ ๆ แต่ทุกครั้งที่แวะโทโฮคุ ไม่ว่าจะอาคิตะ อาโอโมริ หรือแม้แต่ยามากาตะเอง ก็ไม่เคยได้มาที่นี่สักที เหมือนฟ้ายังไม่เปิด หรือเวลาไม่เคยตรงกัน จนกระทั่งทริปนี้ ผมตั้งใจว่าต้องไปให้ได้ ไม่ว่าจะต้องลำบากแค่ไหน โชคดีที่เพื่อนญี่ปุ่นช่วยติดต่อเรื่องการจองให้ เพราะที่นี่ห้องพักเต็มตลอดทั้งปี การจองล่วงหน้าห้าเดือนหรือหกเดือนเป็นเรื่องปกติ ครั้งนี้เพื่อนผมหาให้จนได้ รู้สึกเหมือนชะตาเปิดประตูให้เดินเข้าไปในโลกที่ฝันถึงมานานมากแล้ว

เมืองบ่อน้ำพุร้อนที่เกิดจากเหมืองเงินในอดีต

ก่อนจะเข้าเรื่องการเดินทาง อยากเล่าที่มาของ Ginzan Onsen แบบกระชับ เผื่อใครสนใจประวัติของเมืองเล็ก ๆ แห่งนี้ Ginzan Onsen ตั้งอยู่ในเมือง Obanazawa จังหวัด Yamagata ภูมิภาค Tohoku เวลาเช็กสภาพอากาศในแอปต่าง ๆ ต้องกด Obanazawa ไม่ใช่ Ginzan Onsen เพราะเป็นชื่อพื้นที่จริง

ชื่อ Ginzan ไม่ได้เกี่ยวกับย่าน Ginza ในโตเกียว แต่มีรากศัพท์จากคำว่า Ginzanshi ที่แปลว่าเหมืองเงินเพราะเมื่อกว่า 400 ปีก่อน ที่นี่เคยเป็นพื้นที่ทำเหมืองเงินมาก่อน ชุมชนคนงานจึงตั้งบ้านเรือนตามริมลำธาร พอเหมืองปิดกิจการ ชาวบ้านก็เริ่มเปลี่ยนพื้นที่ให้กลายเป็นเมืองออนเซ็น อาคารไม้สามถึงสี่ชั้นสไตล์ไทโชะถูกบูรณะอย่างพิถีพิถัน มีข้อกำหนดไม่ให้สร้างตึกสมัยใหม่ขัดบรรยากาศ ไฟถนนใช้แบบโบราณ ป้ายร้านสีสดไม่มีสักป้าย ทำให้เวลาหิมะตก เมืองนี้เหมือนฉากจากนวนิยายญี่ปุ่นทั้งเล่ม

ภาพแบบนี้ทำให้ Ginzan Onsen ถูกใช้เป็นโลเกชันในงานภาพยนตร์หลายเรื่อง เช่น Yuki Ni Negau Koto (2008) ละคร Oshin เวอร์ชันรีเมกปี 2014 และภาพยนตร์ Gojin The Killer's Heart (2022) ที่ใช้ฉากกลางคืนของเมืองในฤดูหนาว และแม้จะไม่ใช่สถานที่ถ่ายทำโดยตรง แต่ Ginzan Onsen เป็นหนึ่งในสถานที่ที่ถูกพูดถึงบ่อยว่าเป็นแรงบันดาลใจของภาพเมืองออนเซ็นใน Spirited Away ฉบับอนิเมชันของสตูดิโอจิบลิ โดยเฉพาะภาพของอาคารไม้หลายชั้น สะพานโค้งกลางเมือง และบรรยากาศแบบไทโชะที่ถูกนำไปตีความใหม่แม้ฉากโรงอาบน้ำของเรื่องจะสร้างขึ้นจากจินตนาการ แต่แนวคิดด้านแสง สี และมุมมองของเมืองออนเซ็นเก่าได้รับแรงบันดาลใจจากหลายที่ในญี่ปุ่น รวมถึงบรรยากาศของ Ginzan Onsen ที่แฟน ๆ ของสตูดิโอจิบลิ หลายคนมักนำมาเปรียบเทียบอยู่เสมอ

• เส้นทางสู่ Ginzan Onsen การเดินทางที่เริ่มด้วยหิมะหนักที่สุดของปี

ผมเดินทางจากโตเกียว เป็นทริปหนึ่งคืน เลือกใช้ Tsubasa Shinkansen (Yamagata Shinkansen) ใช้ JR Pass สะดวกมาก สำรองที่นั่งจากไทยไว้เลยเพราะช่วงหน้าหนาวคนจองเยอะมาก ใช้เวลาประมาณสามชั่วโมงถึงสถานี Oishida สถานีเล็ก ๆ ที่มีเพียงสองราง ก่อนเดินทางไม่กี่ชั่วโมง ผมภาวนาหนักว่าขอให้มีหิมะ เพราะอยากเห็น Ginzan แบบภาพในอินเทอร์เน็ต แต่ก็ไม่แน่ใจว่าต้นธันวาคมจะมีไหม สุดท้ายเหมือนคำอธิษฐานแรงเกินไป เพราะเจอพายุหิมะหนักที่สุดของปี Apple Weather บอกจะมีหิมะตกเบา ๆ แต่ AccuWeather บอก หิมะหนัก ลมแรง อุณหภูมิความรู้สึก -9°C และพอประตูรถไฟเปิด ผมเข้าใจทันทีว่าตัวเลขนี้ไม่ได้โกหก หิมะฟาดหน้ารัว ๆ ลมตีจนน้ำตาไหล หนาวจนต้องวิ่งหลบเข้าร้านโซบะหยอดเหรียญในสถานี น้ำซุปร้อนตอนนั้นอร่อยที่สุดในโลกแบบไม่ต้องคิด

• บริการรถรับส่งของแต่ละโรงแรม ต้องจองล่วงหน้าเท่านั้น

รถรับส่งของเรียวคังจะมารับที่สถานี Oishida ประมาณ 13.45 ต้องแจ้งตอนจองเท่านั้น ถ้าไม่แจ้ง เขาไม่รู้ และที่สำคัญ รถตู้มีที่นั่งจำกัดเต็มง่ายมาก ตอนผมไป พายุหิมะถล่มจนยืนข้างนอกไม่ถึงสองนาทีก็ต้องวิ่งกลับเข้าอาคาร โชคดีที่ใส่รองเท้ากันลื่นและเสื้อโอเวอร์โค้ทเตรียมไว้ ไม่งั้นไปไม่รอด

• ถึง Ginzan Onsen - เมืองหิมะที่สวยกว่าในรูปหลายสิบเท่า

ถึง Ginzan onsen รถตู้จะจอดไว้ข้างนอก ของใครของมัน เจ้าหน้าที่ของเรียวคังจะพาเราเดินไปยังที่พัก แต่ละเรียวคังมีจำนวนห้องไม่มาก ใช้เวลาเช็กอินแป๊บเดียว หลังเช็กอิน ผมขึ้นห้องเก็บของสวมเสื้ออีกชั้น แล้วรีบวิ่งออกไปถ่ายรูปทันที เพราะหิมะตกหนักแบบนี้ไม่ใช่จะได้เห็นกันง่าย ๆ แต่หนาวมากจนอยู่ข้างนอกได้ประมาณห้านาที ต้องกลับไปผิงไฟในโรงแรมก่อน จากนั้นค่อยออกไปลุยอีกรอบ วนไปแบบนี้สามสี่รอบ ร้านขนมเล็ก ๆ ที่ตั้งใจจะแวะทุกที่ต้องตัดทิ้งหมดก่อน เพราะลมแรงแบบแทบเดินไม่ได้ และหิมะพัดฟุ้งจนกล้องเปียกตลอด เป็นครั้งแรกที่ผมรู้สึกว่า เมืองนี้สวยสุด ๆ เหมือนที่คาดไว้จริง ๆ และรู้เลยว่าจะไม่มีทางสวยแบบนี้เลย ถ้าไม่มีหิมะตกหนักแบบนี้ สภาพอากาศทั้งคืนตามพยากรณ์บอกว่าจะตกแบบนี้ไปถึงค่ำ หยุดแป๊บเดียว แล้วตกยาวจนถึงตีสี่ครึ่งของเช้าวันรุ่งขึ้น ผมเลยตั้งนาฬิกาปลุกแต่เช้าเพื่อออกไปถ่ายรูปตอนหิมะหยุดใหม่ ๆ ก่อนรับประทานอาหารเช้า ซึ่งปรากฏว่าสวยจนเหมือนภาพโปสการ์ด และแทบไม่มีคนเลย และเจ้าหน้าที่ของแต่ละเรียวคังก็เก็บกวาดหิมะให้พอเดินได้กันไว้แล้วตั้งแต่เช้าตรู่

• ร้านขนม ดาเฟ่ และมุมอบอุ่น ที่หลายคนมองข้าม

แม้ร้านจะไม่เยอะ แต่ทุกที่อบอุ่น เช่น ร้านมันหวานเผาหน้าต่างเดียวที่อร่อยที่สุดในอุณหภูมิลบเก้าองศา หรือคาเฟ่เล็ก ๆ ริมลำธารที่เปิดไฟสีอุ่น เห็นคนญี่ปุ่นนั่งจิบชา มองหิมะตกผ่านกระจก เป็นภาพที่นิ่ง สงบ และสวยแบบบรรยายไม่ถูก ถ้าวันไหนอากาศดี อย่าพลาดร้านเล็ก ๆ แบบนี้เลย

• เรื่องโรงแรม - มีทุกระดับ ตั้งแต่เรียวคังห้องน้ำรวมถึงอ่างส่วนตัว

ที่นี่มีเรียวคังหลายระดับทั้งห้องแบบห้องน้ำรวม ออนเซ็นรวม รวมถึงห้องที่มีอ่างอาบน้ำในตัว ราคาก็ต่างกันไปตามความพิเศษของห้อง รอบนี้ผมเลือกแบบรวมอาหารสองมื้อ ตอนเช็กอินพนักงานจะถามเลยว่าอยากทานอาหารเย็นกี่โมง อาหารเช้ากี่โมง ซึ่งสะดวกมาก วันถัดมาเช็กเอาท์เวลาเก้าโมงสี่สิบห้า ซึ่งถือว่าเช้ากว่าปกติของโรงแรมในญี่ปุ่น โรงแรมจะพาเราส่งกลับไปที่สถานี Oishida รถออกประมาณสิบโมง ทำให้ทันรถไฟไปยามากาตะต่อ หรือกลับโตเกียวช่วงเที่ยงได้สบาย การจองยากจริง ๆ ครับ ลองหาชื่อโรงแรมแล้วรีบกดจองล่วงหน้ากันหลาย ๆ เดือนนะครับ (ขนาดคนญี่ปุ่นจองให้ยังจองล่วงหน้านานมาก)

• ถ้าอยากมาแค่ถ่ายรูป - รถบัสมี แต่หน้าหนาวอย่าเสี่ยง

จากสถานี Oishida สามารถนั่งรถบัสไป Ginzan Onsen ได้ แต่ปัญหาคือแน่นมากและดีเลย์ง่ายมาก โดยเฉพาะช่วงหิมะตกหนัก ปัจจุบันมีระบบจองบัสเพื่อควบคุมจำนวนนักท่องเที่ยวเพราะกระแส overtourism ที่เพิ่มขึ้นตลอดช่วงหลายปี ทำให้ไม่สามารถเดินทางแบบมาก่อนโดยไม่จองได้อีกต่อไป ต้องจองช่วงเวลาล่วงหน้าเท่านั้น และถ้าพลาดรอบ ก็ต้องรอรอบถัดไปที่อาจไม่เหลือที่นั่งเลยในวันนั้น เพราะแบบนี้ผมจึงแนะนำว่า หน้าหนาวใช้แท็กซี่จะดีกว่า (ประมาณ 1700 เยน) สำหรับขาไป ส่วนขากลับสามารถนัดคนขับให้มาตามเวลาที่ต้องการ จะปลอดภัยและตรงเวลามากกว่า เพราะถ้าตกบัสแล้วกลับมาไม่ทันชินคังเซ็นรอบที่ต้องการจะปวดหัวมาก สถานี Oishida มีล็อกเกอร์จำนวนมาก แนะนำให้ฝากกระเป๋าไว้ เหลือแค่กล้องและของจำเป็นจริงๆ จะเดินง่ายกว่าเยอะ อีกทางคือขับรถมาเองครับ แล้วเลือกสถานที่เที่ยวร่วมไปกับ Zao onsen ได้

• Ginzan Onsen ในมุมของคนท้องถิ่น

สิ่งหนึ่งที่ผมรู้สึกได้ชัดมาก คือชาวเมืองที่นี่มีความตั้งใจจะรักษาความเป็น Ginzan ไว้อย่างที่สุด เจ้าของเรียวคังที่ผมพักเล่าว่าเมืองนี้ตั้งใจจำกัดจำนวนที่พักและกำหนดกฎการบูรณะอย่างเข้มงวด ทุกอาคารไม้ต้องซ่อมตามแบบเดิม ไม่มีการต่อเติมแบบสมัยใหม่ ไม่มีการเปลี่ยนวัสดุโดยไม่ขออนุญาต ทุกครั้งที่มีพายุหิมะตกหนักแบบที่ผมเจอ เขาบอกว่าเจ้าของเรียวคังและคนในเมืองจะออกมากวาดหิมะหน้าบ้านเองทุกเช้า ไม่ใช่แค่เพราะต้องการให้แขกเดินสะดวก แต่เป็นเพราะถือว่าเป็นความรับผิดชอบของคนในชุมชนที่ต้องดูแลเมืองด้วยมือของตัวเอง ฟังแล้วรู้เลยว่าเมืองนี้ไม่ได้สวยเพราะความบังเอิญ แต่สวยเพราะความตั้งใจของทุกคน

• ฤดูกาลอื่นของ Ginzan

ฤดูใบไม้ผลิจะเขียว สดใส ฤดูร้อนมีน้ำตกและลมเย็น ส่วนฤดูใบไม้ร่วงสีแดงส้มสะท้อนน้ำสวยมาก แต่ถ้าต้องเลือก ผมยังอยากกลับมาหน้าหนาวที่สุด เพราะบรรยากาศหิมะกับไฟ warm tone ของอาคารไม้มันโรแมนติกเกินบรรยาย

• ข้อแนะนำสำหรับผู้ที่จะเดินทางไป

- จองที่พักล่วงหน้า 5–6 เดือน
- แจ้งโรงแรมเรื่องรถรับส่ง
- รองเท้ากันลื่นและกันน้ำสำคัญมาก ชุดกันหนาวต้องพร้อม
- ส่วนตัวคิดว่า ถ้าไม่ได้พักที่นี่แล้วอยากไปชมใช้แท็กซี่ดีที่สุด
- สถานี Oishida มีล็อกเกอร์เยอะ ฝากของได้ ไม่ต้องขนอะไรไปเยอะ ถ้าเผื่อเป็นทางผ่านแล้วไปที่อื่นต่อ
- ถ้าอยากได้บรรยากาศสวยสุด ภาวนาให้เจอหิมะ
- การเดินทางไปช่วงกลางวัน สามารถเข้าไปได้ตามปกติ รถส่วนตัวไม่สามารถขับเข้าไปได้ ต้องจอดรถที่ Taisho Romankan และต่อรถชัทเทิลบัสเข้าไปเท่านั้น ช่วงกลางวันอยู่ได้ถึง 16.00 น. หลังจากนั้นขอความร่วมมือให้ออกจากพื้นที่
- ถ้าใครจะไปชมบรรยากาศตอนกลางคืน ช่วง 17.00-20.00 น. ต้องจองตั๋วล่วงหน้าเท่านั้น ตาม link นี้นะครับ https://reserve.489ban.net/client/kosekikan/0/plan/id/144812/daytrip โดยรายละเอียดของตัว Ginzan onsen เอง ให้ตามจากที่นี่นะครับ https://www.ginzanonsen.jp/
- ถ่ายรูปให้ดีที่สุด: ตอนเช้ามืด และตอนค่ำหลังนักท่องเที่ยวกลับหมด

• Ginzan Onsen เมืองที่ทำให้ผมรู้ว่าครั้งเดียวไม่พอ

Ginzan Onsen ไม่ใช่แค่สถานที่ท่องเที่ยว แต่มันคือประสบการณ์ เป็นบรรยากาศที่สัมผัสได้จริง และเป็นความทรงจำที่ถ้ามีสักครั้งในชีวิตถือว่ามีโชคมาก สำหรับผมครั้งหน้าคงไม่ต้องภาวนาให้หิมะตกแล้ว เพราะรู้แล้วว่าที่นี่ สวยเสมอ ไม่ว่าจะเจอหิมะ พายุ หรือท้องฟ้าแบบไหนก็ตาม